

BASME ÎN PROZĂ
BASME ÎN VERSURI

CĂLIN NEBUNUL

Era odat-un împărat ș-avea trei fete și erau așa de frumoase, de la soare te puteai uita, da' la dânsle ba. Acu, cele două era cum era, da' cea mijlocie nici se mai povestește frumusețea ei. Acu câți feciori de-mpărați și de ginărari a cerut-o, împăratul n-o vrut să li-o deie. Acu-ntr-o sară a venit trei tineri și le-o cerut, da' el n-o vrut să le dea. Acu ei o ieșit afară și unul dintr-înșii o prins a fluiera cât s-o făcut un nor mare și nu s-o mai văzut nici ei, nici fetele. Le-a răpit.

Acu-mpăratul a scos veste-n țară că cine-a găsi fetele li dă de nevestă. Acu-n satul cela-a-împăratului era un om ș-avea trei flăcăi. Doi erau cum erau, da' unul era prost, ședea-n cenușă și-l chema Călin Nebunul. Ș-a zis acei doi frați: „Haidem și noi să căutăm fetele-mpăratului“. Da' Călin a zis: „Hai și eu cu voi“. Ș-acei doi o zis: „Hai“. Și-mpăratul a zis că care s-a porni după fete li dă bani de cheltuială și straie de primineală. Acu ei au făcut un arc ș-o zis că unde l-a zvârli, până unde-a ajunge, acolo să poposească. O aruncat cel mare ș-o mers vo două zile ș-a ajuns. O aruncat

și cel mijlociu și tot așa degrabă a agiuns. Da' când o aruncat Călin Nebunul, a mers trei luni de zile, zi și noapte, și de-abia a ajuns. Acu ei, mergând pe drum, a gătit și cremenea și amnaru. De-abia a avut cu ce ațâța oleacă de foc. Ș-o zis așa ei înde ei că să păzească focul unul din ei cât or dormi ceilalți doi, că dacă s-a stinge focul, îi taie capul celui ce-a păzit dintr-înșii. Acu s-a culcat cei doi, și cel mare a rămas să păzească. Pe la miezul nopții s-a auzit un vuiet grozav. Era un zmeu cu trei capete:

– Cum ai putut să-mi calci moșiile de la tată-miu făr' de voia nimăru? Hai la luptă!

– Hai!

Și s-o luptat ei, s-o luptat, pân-acu l-a omorât pe zmău și o făcut din capetele lui trei căpiți de carne. Acu se trezesc cei doi.

– Uite, voi ați dormit, da' eu uite ce lupt-am avut.

Acu a doua noapte cel mijlociu era să stea de strajă. Iar pe la miezul nopții se aude-un vuiet.

– Cum ai putut să-mi calci moșiile de la tată-meu fără voia nimăru? Aista era cu patru capete.

– Hai la luptă!

– Hai!

Și l-a omorât și pe acesta ș-o făcut patru căpiți de carne din capetele lui. Acu, când s-a trezit ei, o-nceput să-i deie de grije lui Călin Nebunul ca să păzească bine focul. Acu el a treia noapte era să fie. Acu iar pe la miezul nopții s-auzi un huiet mare. Un zmeu era – cu opt capete.

– Hi! zice Călin Nebunul, că și zmeul era năzdrăvan, și știa de dânsul, hai la luptă!

– Hai!

Cât se luptă, se luptă, cât de cât să nu se deie zământul. I-o tăiet Călin Nebunul o ureche și-o picat o picătură de sânge și-o stins focul. Și-așa, pin-tunic, s-o-nceput ei a lupta și-în sfârșit l-o omorât Călin Nebunul și-o făcut opt căpiți de carne. Acu ce să facă el? Foc nu-i. S-o luat el și mergea așa supărat pin pădure și-o ajuns la un copac nalt și s-a suit în vârful lui și-o văzut în depărtare o zare de foc. Scoboară el și se pornește s-ajung-acolo și-ntâlnește un om pe drum.

– Bună noapte!

– Mulțămesc d-tale!

– Da' cine ești d-ta?

– Eu-s De-cu-sară.

Călin Nebunul l-apucă și-l leagă de-un copac cot la cot. Mai merge el o bucată bună, și mai întâlnește un om.

– Bună noapte.

– Mulțămesc d-tale.

– Da' cine ești d-ta?

– Eu îs Miezul-noapții.

Ia și pe-acela și-l leagă iar de-un copac. Mai merge el înainte și mai întâlnește un om.

– Bună noapte.

– Mulțămesc d-tale.

– Da' cine ești d-ta?

– Eu îs Zori-de-ziua.

El leagă și pe-acela. El i-o legat, că lui i-era frică să nu se facă ziua.

În sfârșit, ajunge el acolo. Acolo era o groapă mare și-un cazan c-o pereche de chirosteie mari, și-ntr-însul

fierbea vo două-trei vaci, și-mprejurul pirosteilor se cocea o turtă. Și împrejurul ei dormeau doisprezece zmei și două zmeoaice, mamele lor.

Acu Călin Nebunul ia vo doi tăciuni într-un hârb ș-un cărbune în lulé și, plecând, iacă, i-a venit așa o mirosnă de bună din demâncat, și, luând o bucățică, o curs apă clocotită pe urechea unui zmeu și el o țipat strașnic, că toți s-a trezit și l-au prins pe Călin Nebunul:

Ș-o vrut să-l omoare și el a zis:

– Mă rog, d-lor-voastre, lăsați-mă, că sunt om sărac!

Da' ei a zis așa:

– Dacă tu ne-i aduce pe fata-mpăratului Roșu, noi te-om lăsa.

Da' el a zis:

– Da' de ce n-o luați d-voastră, că sunteți mai mulți și mai tari?...

– Da' noi suntem duhuri necurate, și-mpăratul are un cocoș ș-un cățel. Noi, când ne-apropiem de palatul lui, cucoșul cântă și cățelul bate, și noi trebuie să fugim. Da' tu-i puté mai bine, că ești om pământean.

Da' Călin Nebunul, viclean:

– Haideți și d-voastră cu mine, că-s eu om pământean și cățelul n-a bate, nici cucoșul n-a cânta.

Da' Călin Nebunul se uită și vede-un voinic ca și dânsul, legat cot la cot de-un copac, și când o văzut că s-o pornit Călin Nebunul, el s-o smucit strașnic, încât o rămas mânila la copac și el a fugit.

Și ei merg, merg pân' ce-ajung la poarta-mpăratului. Și era o poartă mare de fier, că nu era-n stare să treacă nime afară de Călin Nebunul. Și el s-o suit pe poartă ș-o zis zmeilor:

– Hai să vă iau câte pe unul de chică să vă dau în ogradă.

Și lua tot câte unul și cu paloșul le tăia capul, pân' ce o tăiat la toți. Ș-o intrat în ogradă, da-mpăratul, de grozav zid și poartă ce avea, ușile erau toate deschise. Călin Nebunul s-o suit sus pe scări, și scările erau de aur bătute cu diamant, ș-o intrat în casă unde dormea fata. Da' era lună ș-o mândreață afară, și luna bătea în casă unde dormea fata. Da' fata era așa de frumoasă de cât de nepovestit. Călin Nebunul a sărutat-o și i-o luat inelul de pe mână și s-o dus.

Când o ajuns la zmeii cei tăieți, li-o tăiet vârfurile limbilor la toți doisprezece și le-o pus în basma ș-o trecut poarta și s-o pornit la drum. A mers pân' ce-a ajuns la cazan. A putut prinde o zmeoaică ș-a tăiet-o, da' una a scăpat. O luat pe degetu ista mic turta și pe cellalt cazanu cu carne și într-un hârb oleacă de foc și s-o pornit la drum.

Ș-o ajuns la Zori-de-ziuă și i-o dat o bucat' de carne ș-o bucat' de turtă, l-o dezlegat ș-o zis:

– Hai, du-te!

Mai merge el, ajunge la Miezul-noptii și-i dă ș-ace-luia o bucat' de carne ș-o bucat' de turtă și-i dă drumul ș-ace-luia.

Când a ajuns la De-cu-sară, era mai mult mort de când era legat. Îi dă ș-ace-luia o bucat' de carne, ș-o bucat' de turtă și-i zice:

– Du-te, bre,-n pace!

Când a ajuns, n-o apucat a ațâța focul, și soarele acu era sus. Frații lui atâta dormise, c-acu-ntrase mai de-un stângen în pământ. Când s-o trezit, o zis:

– I, Călin Nebune, lung-a mai fost noaptea asta!

Da' Călin Nebunul nimica nu le-a povestit din ceea ce s-o petrecut cu dânsul noaptea. A pregătit ei iar să se pornească ș-o zvârlit tot Călin Nebunul arcul ș-o mers ei așa pân' la Pădurea de aur. Când a ajuns acolo, li-o zis Călin Nebunul așa:

– Fraților, voi nu-ți puté trece-n pădurea asta. Fa-ceți-vă voi o colibă aici și stați și mă duc eu singur.

Așa, el s-o pornit. Când o ajuns în mijlocul Pădurii cei de aur, fata cea mare a împăratului făcea de mâncat zmaului ei.

– Bună vreme, fată de-mpărat!

– Mulțămesc, d-tale, Călin Nebune. De numele d-tale am auzit, dar a vedé nu te-am văzut. Da' fugi că dac-a veni zmeul te ucide.

– Da' cât mănâncă zmeul tău?

Fata zice:

– Patru cuptoare de pâne, patru vaci fripte și patru antaluri de vin.

Zice:

– Ia să văd eu, le-oi puté mânca?

Se pune Călin Nebunul și mănâncă toate.

Iaca, vine și zmaul.

– Bună vreme, câne de zmau!

– Mulțămesc, Călin Nebune!

– Am venit să ieu pe fată. Na, hai la luptă!

– Stai, să mănânc ceva.

– Da', că, zice, eu ți-am mâncat mâncarea.

– Cu atât mai bine, zice, eu sunt ușor și tu ești greu.

Și se ieu la luptă și se luptă și-l omoară Călin Nebunul. Pe urmă zice fetei:

– Rămâi aici, că eu mă duc să scot cele două surori ale tale.

Și se pornește. Ajunge-n mijlocul Pădurii cei de argint.

Fata cea mijlocie făcea de mâncat ș-aceea. Da' el, cum a văzut-o, i-a căzut strașnic de dragă.

– Bună vreme, fată de-mpărat!

– Mulțămesc, d-tale, Călin Nebune! De numele d-tale am auzit, d-a vedé nu te-am văzut.

Da' și Călin Nebunul era frumos, și fetei i-o căzut drag. Da' fata-i zice:

– Fugi, că, dac-a veni zmeul te ucide!

– Da' cât mănâncă zmăul?

– Opt cuptoare de pâne, opt vaci fripte și opt antaluri de vin.

– Adă-ncoace, să văd, oi puté mânca?

Și mănâncă tot. Iaca, vine și zmăul!

– Bună vreme, câne de zmău!

– Mulțămesc, Călin Nebune.

– Hai la luptă!

– Stai, să mănânc ceva.

– Că eu ți-am mâncat mâncarea!

– Mi-o fi mai ușor la luptă.

Și se iau, se luptă și se luptă, și-l omoară Călin Nebunul.

Da' lui așa-i era de dragă fata, de-a luat-o cu dânsul la Pădurea de aramă. Când a ajuns în mijlocul pădurii, ș-aceea făcea de mâncat. Aceea nu-l știa, da' văzându-l cu soră-sa o-nțeles.

– Unde-ți este bărbatul tău?

– La vânat, Călin Nebune. Da' fugi, c-aista te omoară!

– Cât mănâncă el?

– Douăsprezece cuptoare de pâne, douăsprezece vaci fripte și două sprezece antaluri de vin.

– Ia să văd eu, oi mânca?

Mănâncă Călin Nebunul, mănâncă, când la un antal de vin nu-l poate bea și zice-așa:

– Cu atâta-i mai tare zmaul decât mine.

Iaca, vine și zmaul.

– Bună vreme, câne de zmau!

– Mulțămesc d-tale, Călin Nebune.

– Am venit să-ți ieu pe fată.

– Ba pe fată nu-i la-o.

– Hai la luptă!

– Numai să mănânc ceva.

– Eu demâncatul ți l-am mâncat!

– Eu oi fi mai ușor, tu mai greu. Hai la luptă!

– Hai!

Se luptă, se luptă, cât de cât să nu se deie zmaul.

Zice zmaul:

– Hai, eu m-oi face o pară roșă, tu te fă o pară verde.

Da' el cu asta a greșit, că para roșă-i mai moale, para verde-i mai tare.

Iaca, trecu pe-acolo o cioară pe sus.

Și-i zice zmaul:

– Cioară, cioară, moaie-ți aripa ta-n apă și stinge para ast' verde.

Da' Călin Nebunul zise:

– Împărate prénălțate, moaie-ți aripa ta-n apă și stinge para ast' roșie.

Cioara, când a auzit – știi d-ta, a urcat-o – îndată s-o dus. După ce-a udat-o, a-nceput a ciupi dintr-însa, ș-atâta sânge a-nceput a curge, de îmblai pân-în genunchi.